

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előfizetést ár fél évre 5 koronára.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KVADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetést ár fél évre 5 koronára.
Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM. A bérösszeg fizetéséről. — „Minden dohányárudában kapható!” — Vegyesek. — Közzéadás. — Szerkesztői üze etek. — Hirdetések.

A bérösszeg fizetéséről.

Azon körülmény már magában véve is helytelen, a mely szerint valaki köteles egy oly áru után, melynek oly különböző a használata, mint a dohánytermékeknek, bizonyos százalékat adó fejében lefizetni. Természetes, hogy ilyenkor rendesen átlagot veszünk s rámondjuk pl., hogy a dohányárus átlagos províziója 8% s ezen az alapon csak számolni kell. Azt hisszük azonban, hogy nincs olyan komoly ember, a ki ezt helyesnek találná, miután itt oly árurol van szó, a mely 10, 9, 8, 7 $\frac{1}{2}$, 6, 5, sőt 4 $\frac{1}{2}$ %-ot is jövedelmez s egyik vagy másik fajta forgalma a helytől függ, ugy könnyen lehetséges, hogy egy árus 10 vagy 9%-ot ér el, míg másik csak 5%-ot.

Ezen utóbbi százalékok annál inkább szeűbetűnő, miután ez olyan helyeken és utcákon konsumáltak, a hol a jobb közönség megfordul s a hol az árus árújából kevesebb hasznót húzhat. Az ilyen árus aztán duplán szerencsétlen, mert ezeken a helyeken a lakber és házber is sokkal drágább, a miből következik, hogy az ilyen árusok bérösszege épen a duplája annak, a mit a szegényebb neosztálytól lakott helyeken lévő kollégájuk fizet. Vegyünk pl. egy belvárosi dohányárudát, melyben évenként 20,000 forint a forgalom, mit a Regalita, Trabucco, a finomabb török dohányok s a Havanna szivarok eladásából ér el. Itt csakis 6%-os átlag vehető fel. Egy második árudának a VIII. vagy IX. kerületben ugyanennyi a forgalma, miután azonban ott a finom szivar a H betűs szivaroknál kezdődik, a körülményeknél fogva 4% lesz a forgalma. A bérösszeget pedig a forgalom után fizetik, a miből önként következik, hogy a IV. és V. kerületi, valamint a VI. és VII. kerületi egynemű dohányárus nem 1%-ot, hanem 3%-ot fizet, miután 2%-al kevesebb a jövedelme. Ezen tény annyira világos, hogy magyarázatra sem szorul, miután egyrészt a fenti példák is bizonyítják. Ha ezen véleményünket vizsgálni akarnak, ugy azon pillanatban, melyben egy ilyen könnyen összeállítható tabellát készítenek, az eredmény helyességéről azonnal meggyőződhetnek.

Már most az a kérdés, hogy miként lehetne ezen világos tevédest a bérösszeg fizetése körül helyrehozni. Nekünk erre csak egy feleletünk lehet, azt t. i., hogy a bérösszeg fizetést, mint ósdi, elavult szokást be kellene szüntetni. Hiszen már a fenti példa eléggé bizonyítja, miszerint az árusok nagyrészen milyen sérelem esik s ezenkívül még sok kellemetlenség jár ugy az árusok, mint a hivatalosok részére is. Az eredmény pedig nem is

nevezhető haszonnak a kincstár részére, mi inkább kárt látunk itt. Alig hisszük, hogy az ország összes árusainak bérösszege többet tenne ki évi 600,000 forintnál. S egy ily aránylag csekély összeg miatt történik annyi felvigyázat, kellemetlenség, gyakran igaztalanság? Nem lenne egyszerűbb, ha a bérösszeget egyáltalában eltörölnék s a dohányárukat 7% lefizetése mellett kicsinybeni áron adnák ki? Nem értjük, hogy ezen egyszerű mód, a mely mindkét felt kielégítene, nem érvényesül s e helyett egy oly módozat létezik, mely egy adónehhez hasonló, de mégsem az. Mi szüksége a m. kir. dohánymonopoliumnak, hogy egy adónem czime alatt összegeket szed be, melyeket azonnal levonhatna? Minek létezzek az országban 42,000 adófizető, kik rendes adójuk mellett még egy másfelet is fizetnek, mely nem egyéb, mint jövedelem csökkentés? S minek az a sok jalkiáltása oly embereknek, kiknek bajan azonnal segítve lenne, s a sok baj magával az ügykezeléssel s végre is akkor mindenki egyenlően lenne terhelve.

Kételkedünk abban, hogy ma még szükséges lenne ezen elavult bérösszeg fizetési módozatra s kételkedünk már azért is, mert nálunk a tőzsdei engedély nem szól meghatározott időre. Ausztriában már azért is jobb a viszonyok, miután az árudai engedélyt csak akkor vonhatják be, ha haláleset következik be, vagy pedig a fennálló rendeletek ellen vétének.

Ott tehát fennáll a birtokjog, melynél fogva bérösszeget fizetnek s ott helyes is. De hát nálunk mi értelme ennek? Itt nálunk a tőzsdei engedély addig tulajdonra az illetőnek, a míg ezt helyesnek tartják. Itt nem irnak ki pályázatot egy árudára, hanem megadják bárkinek, ha a helyisége alkalmas rá. Erre való tekintettel nem is igen lehet szó bérösszeg fizetéséről, miután az, a ki kötelezi magát évi 100 forint fizetésére, jogaiba sértve van, ha a pénzügyigazgatóság közelében árudát engedélyez. Szigorúan véve, ha már bérösszegekről meg szerződésről van szó, annak a szerződő félnek a jogait sem szabadna csorbítani.

Minderről azonban más fejezetben kell szólni, itt csak arra akarunk utalni, miszerint egy ósdi szokás mennyire elűt maí igényeinktől s mennyire praktikus és könnyű volna ezen segíteni, ha előterjesztésünket elfogadnák.

Minden dohányárudában kapható!

Ha valami spekuláló szédelő bármely árut, melynek forgalmát a dohányárusok segítik elő, forgalomba akar hozni, nem kell egyebet tennie,

csak egy pár lapban hirdetését kell közzétennie, mely szerint „kapható minden dohányárudában” és árujának nagy keletje lesz. Nem lenne ebben semmi különös, ha az árus nem játszaná itt ugyszólván az orgazda szerepét. Mert hát mi jogon csinál valamely család gyáros a dohányárus számlájára reklámot. Igaz ugyan, hogy a könyvkereskedésekben így van, de hát a csekély különbség itt abban rejlik, hogy a könyvkereskedő ezen könyveket kívánatra kommisszióba is kaphatja. Így tehát ő nem köteles, még ha a könyveket meg is rendelte, azt azonnal kifizetni, hanem egy év leforgása alatt kinyilatkoztathatja, vajjon megtartja-e a könyveket vagy sem.

A dohányzó cikkek gyárosai, szipka, hüvely-, cigarettapapír- gyárosok okosabban teszik, miután itt egy tehetetlen szakmával van dolguk, mely mindent enged magával tenni. Az egyik egészségetrontó, komisz cigarettapapírt gyárt, ad néha valami francia nevet, hirdeti a lapokban, hogy „kapható minden dohányárudában” és a sült galamb ugyszólván a gyáros szájába repül, mivel az árus kényserítve van a papírt megrendelni. Ő kiutálja az árakat, meghatározza, hogy az árut mily áron szabad eladni, egyiknek ilyen, másiknak meg más árban adja az árut, szóval úgy viselkedik, mintha neki is állami monopólium lenne. S ilyet tűnnek okos emberek?

Hát az árusoknak nincs a saját érdekeikkel szemben érdekük? Nem eléggé önálló ahhoz, hogy egy áru eladására őket ne kényszeríthesék? Vajjon az árus ezen spekulánsok szolgája, kiknek csak az a törekvésük, hogy hirlapi reklámok által a fogyasztókra annyira hassanak, hogy az árusok csakis automaták, melyekbe bizonyos összeget beledobunk s az a kívánt árut kiadja.

Ideje lenne, hogy az árusok ilyen üzemből ne nyujtsanak segédkezet. Mondják ki, hogy az, a ki név említése nélkül hirdetését s így kényseríteni akarja az árust arra, hogy árúját eladja, azt bojkottálják egyszerűen. Hisz az a lehető legnagyobb szegény, hogy az árusok nevében, az ő megkérdésük nélkül hirdetnek, gyakran oly cikket, melylyel nem igen érdemes foglalkozni, miután az a publikumot egyszerűen becsapja.

Egész rakás árucikket sorolhatnánk fel, mely tizedrészt sem éri annak, a mennyiért eladják. S mindehhez nyujtsunk segítséget az árusok számára, mert ezen gyárosok reklám segítségével felcsigázták árujuk iránt a közönség érdeklődését.

Tényleg nem is törődik a gyáros, de még az ügynöke sem a dohányárussal. Ő ugy számítja, hogy az árus, még a legcsekélyebb haszonra számítva is, utána fog szaladni. Eddigél ez meg is történt. A helyzet, hogy a gyáros hitelt ajánlana az árusnak, az utóbbi oda viszi hozzá pénzét, mintha aranyat vásárolna. A gyáros

árúján 60, 70%-ot nyer s így az árusnak igen nagy koncessziót adhat.

„Kapható minden dohányárudában“, ez legyen tehát jelszó arra nézve, hogy mely árut ne tartson a m. kir. dohányárus. Szivlejlék meg ezt valamennyien.

Vegyések.

Tabak-Industrie Kalender. Ezen cím alatt jelent meg a napokban egy könyvecske Schulze és társa cég kiadásában, mely ugy a termelésre, mint az eladásra valamint a gyártásra is kiterjeszkedik. E könyvecske szerzője a szakörökben elismert Lewinstein Gusztáv dr., a „Tabak-Zeitung“ szerkesztője Berlinben. Ezen könyv mindenki számára tünnságos és vonzó lesz. Belfoglaltatik minden tudnivaló, mi az e szakmán lévők részére fontos. Ezenkívül még a naptári rész is benne van. E könyv kapható minden könyvkereskedésben s melegen ajánljuk olvasóinknak és az e szak iránt érdeklődő nagy közönségnek.

A magyar dohány Spanyolországban. A magyar kincstár az utóbbi időben a magyarországi dohánynyal igen szép eredményeket ért el. Tetszetős 100 grammos csomagokban (Tabac oriental de la regie royale hongroise fölirattal) néhány hónap óta vágott dohányt szállít Spanyolországba, mely ott kiváló kelendőségnek örvend. Ertesülésünk szerint a dohánykiviteli részvénytársaság is sikerral szállít dohányt Spanyolországba és mostanában is 10.000 nm. dohányt indított utnak a Pirenei-félsziget felé.

A kültek felgyasztási adója. A székcs fővárosnak legtöbb baja van a kültek felgyasztási adók megállapításával. Az idén is csak hosszas tárgyalások és sikertelen kapacitálások után lehetett a külteken lakó kocsmárosokkal pálinkamérokkel, szatócokkal stb. egyezsége jutni. Megnehezítette különben az egyezkedést ama körülmény, hogy a külteken az üzletek 120-ról 80-ra apadtak le, míg a kivetendő kontingens ugyanaz maradt. Eszlári Sándornak, mint az egyezkedési bizottság elnökének azonban sikerült napokig tartó tárgyalás után, tapintatos és előzékeny eljárással az egyezkedést létrehozni, melynek eredménye, hogy a kivetendő 30.000 frntyi állami és 7000 forint községi pótlékadót a külteki adófizetők megszavazták s ezt az összeget a főváros számára egyuttal biztosították is.

A jövedelű dohánycsempészek. Hogy a dohánycsempészekben mennyi találokonyaság és kedélyesség van, azt élenként jellemzi az alábbi eset, melyről csongrádvármegyei tudósítónk értesít bennünket. Csongrádról, hol kitűnő dohány terem, három kocsi dohányt csempészték a szomszédos Mindszentre. Utközben három finánczsal találkoztak, kik az első kocsiat rögtön lefoglalták. Erre a hátsó kocsi is megállt és a csempészek a mítsem sejtő finánczok háta mögé húzódtak nagy jágatást csaptak, hogy mi lesz már most velük, egy alkalmas pillanatban azonban megragadták a finánczokat, földre pertették és megkötötték. Azt gondolhatná az ember, hogy a csempészek ezután gyorsan elhajtottak a tett színhelyéről. Oh nem! Nem igen tarthattak semmitől és bizonyára kedélyes emberek lehettek, mert egész kényelmesen teleöntötték a finánczok puskaszöveit dohánynyal, alsó-nadrágyjuk szalagjaira pedig egy-egy csomó dohányt kötöttek a következő szavakkal:

— No, fináncz, fulj bele a dohányba! — és csak ezután mentek tovább, természetesen a dohánynyal együtt.

Jó ideig felkethettek ott a finánczok, míg végre egy arra menő suhancz szabadított meg őket irigylésre nem méltó helyzetükből. Hálából ezután bevitték a finánczok a suhanczot és — jól elverték, egyben pedig azt ígérték meg neki, hogy ha ez esetről valakinek szól, keresztüllövik,

Közgazdaság.

A magyar szén. A szén termelésének és fogyasztásának adatait általában alkalmasnak tartják arra, hogy beülük következtetéseket vonjanak le az ipar általános fejlődésére. Az 1897-ik évben a magyar szén termelése ismét erősen növekedett. Az erre vonatkozólag mostanában elkészült hiteles magánstatisztika szerint ugyanis — mint értesülünk — a múlt évben 3-6 millió métermázsaival nagyobb volt a hazai széntermelés, mint 1896-ban. Ebből a nagy gyarapodásból 300.000 métermázsa a fekete szénre esik, 3-3 millió métermázsa pedig a barna szénre. Ma már évi széntermelésünk egész mennyisége közel 53 millió métermázsa, ami, ha tekintélyes is, még mindig nagyon csekély, mert például Ausztriának éppen hatszor ekkora a szénprodukcziója. A hazai széntermelés fejlődése azonban annál örövendetesebb, mert ennek következtében a külföldi szén beözölése máris stagnál. Hogy mennyire emelkedett egyebiránt a széntermelés és fogyasztás Magyarországon 30 év óta, azt legjobban jellemzi az a tény, hogy 1868-ban csak 10 millió métermázsa, 1878-ban 16 millió, 1888-ban 25 millió mm. volt az összes hazai széntermelés a jelenlegi 53 millióval szemben.

Magyar malom — amerikai malom. A tengerentúli verseny mai fokozódása idejében érdekes az alábbi közlemény, mely az amerikai malmok részéről a magyar malmokat hívja föl versenyörlésre. Hogy a magyar malmok vállalkoznak-e rá a maguk jószántából, az nem bizonyos, de hogy az amerikai gabona mind erősebben tapasztalható beáramlása idejében okvetlenül mérköznöik kell az amerikai gabona felörlésében is, az már ma kétségtelen.

A Milling World buffalói (Amerika) szaklap — mint a „Molnár Lapja“ közli — első helyen ezt írja: Az amerikai termés még Ausztria-Magyarországba is utat tört az európai termés szegénységére s a miénk gazdagsága folytán. Minden malomipart üző ember keblében fölmerül azon óhaj, bá'csak e ténynek egy nagy mérközés lenne az eredménye, mely a magyar és amerikai malmok közt folytana. Az egész világ abban a szent meggyőződésben van, hogy a magyar molnár csinálja a világ legfinomabb lisztjét, de nem követelték tőlük, hogy a próba kedvéért más országban termelt gabonát is őrljenek, ne csak a magukét és így eldöntetlen maradt, vajjon hát tényleg fölülmüljék-e más ország molnárait az őrlésben, vagy sem. A magyar molnár jó hírnevét néhány nagy malom állapította meg, melyekben évenként tényleg gyártanak is három-négy millió barrel kiváló minőségű lisztet, de a mi ezeken kívül molnár található, az átlag vége igen hátra van, az amerikai molnárknál minden bizonynyal hátrább. Tehát őrljenek meg egy pár elsőrangú magyar malomban és egy pár amerikaiban, kik a maga rendszere szerint, egy bizonyos mennyiségű, egy és ugyanazon terméshől való, egyenlő kvalitású búzát s hasonlítsák össze az eredményt. Az amerikai molnár nem félnek ettől a próbától. Hát a magyarok félnek-e?

A magyar kereskedelmi csarnok február 6-án tartja közgyűlést, melyen az igazgatóság terjedelmes jelentésben fog az egyesület tavaszi működéséről beszámolni. A csarnokról az év folyamán gyakran volt alkalmuk megemlékezni s az előttünk fekvő jelentés is csak arról a sok oldalú és mindig korrekt és alapos állásfoglalásról tesz tanúságot, melyet az egyesületnek a hiteltörvénykezés és az ezzel kapcsolatos ügyekben, az általános kereskedelmi érdekeket illetőleg, a közlekedés és posta ügy terén, az egyes kereskedelmi ágakat különösbbe érdeklő kérdésekben s a közügy egyéb ágaiban kifejtett tevékenysége folyamán gyakrabban kiemeltünk. Az egyesület számos fölterjesztésben adott véleményyt az aktuális gazdasági kérdésekről s minden rendelkezésre lévő módon ügykezett a magyar kereskedőosztály jogos érdekei és az általános gazdasági érdekek között egyensúlyt tartani.

Villamos vasutak Amerikában. Az amerikai technikusok nem érik be a villamos vasutak mos-

tani gyorsaságával. Most egy új villamos vasutat terveznek New-York és Filadelfia között, mely a vasutak eddigi gyorsaságát jóval meg fogja haladni. A két város 136 kilométer távolságra van egymástól s a most üzemben levő villamos vonat az eddigi számítás szerint 275 kilométert fog megtenni egy óra alatt, a nélkül, hogy a forgalom biztonságát csak legkevésbé is veszedelem fenyegetné. E szerint ezzel az új vonattal harminczhat perc alatt fognak New-Yorkból Filadelfiába eljutni. Ilyen vonattal egy óra alatt jutnánk el Budapestről Bécsbe.

Szerkesztői üzenetek.

K. M. urnak Budapest. On azt kérdi tőlünk, hogy hát miért is dohányoznak a férfiak? Erre nem a legkönnyebb felelni. Némelyek időtöltésből, mások szokásból, ismét mások pedig belső szükségétől kényszerítve dohányoznak. Bá mennyire neveltsége-nek látja is ezt a legutóbbi kifejezést, mégis úgy van s bizonyítja ama sok lángele, tudós, író, kik a „Tabakindustrie-Kalender“-ben nyilatkoztak, majdnem mind oda concludál, hogy nekik bizony a dohányzás ép oly szükséges, mint pl. az evés. Igen érdekes Vámbéry Armin, a híres orientalista nyilatkozata: „A pipa eltető, valamint szórakoztató is egyszersmind és nagy befolyással van az emberi képzelőtehetségre.“ Vannak olyanok is, a kik azt mondják, hogy az egészség egyik előmozdítója a szivar, ilyen Büchne: Lajos, az „Erdő és anyag“ hírneves szerzője, a ki azt mondja: „Jó ebéd vagy vacsora után egy jó szivar hatásosan előmozdítja az emésztést“. Érdekes Haas Frigyes, a nagy német színész nyilatkozata is, a ki azt állítja, miszerint a nagy és erős szivarok a nagy idegesség óraiban csillapítólag hat rá s mennél nagyobb feladat vár rá a színpadon, annál nagyobb szükségét érzi annak is, hogy szivarozzék.

Már most, ha önnek magának nincs különösebb oka arra, hogy szivarozzék, keressen ezen nyilatkozatokról között egyet, mely önnek megfelel, mert hát mégis csak jó, ha az ember tudja, hogy miért is dohányoz.

Laura kisasszony. Igen dicséretesnek tartjuk, hogy ön, bájós nagyság, ennyire foglalkozik szakmájával, a tanulmány soha sem árt, ellenkezőleg, csak használ. Kérdésére majdnem pontos választ adhatunk. Németország népessége évente 570 millió márkát áldoz a dohányzásra. Ez igen nagy összeg, ha Németország lakosságát vesszük, mely körülbelül 53 millió s így fejünkint átlag 1000—1100 márkát consummálnak évente s ez mutatja, mily nagy fontosságú tényező a dohány Németországban.

Másik kérdésére, hogy körülbelül mennyi dohány teremhet a világon, a felelet 1,592,578,802 klg. Ez több mint másfél milliárd kg. dohány s vége a föld népességét, mely körülbelül szintén másfél milliárd ember, könnyen kiszámítható, miszerint egy-egy emberre 1 klg. dohány jut.

Miután most kérdéseire feleltünk, csak dicsérettel halmozhatjuk el tudománysozmját és ügyszeretetét, melynél fogva azon kereskedelűi szakmát, melyet cultívál, mindenképen megkivánja ismerni, Fogadja üdvözetünket!

R. K. urnak K. Forduljon a pénzügyigazgatósághoz.

Sch. Béla Budapest. Az illető hivatalnok igazságosan járt el.

N. O. látogasson föl szerkesztőségünkbe a napokban.

Segédszerkesztő: Heltal Nándor.

Egy nagyobb vidéki dohányárudához egy ovadékképes

üzletvezető,

ki egyszersmind pénztárnok lesz, keresetik azonnali belépésre.

Bővebb felvilágosítást ad a „Dohányárusok Közlönye“ kiadóhivatala.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT. Die Pachtzahlungen. — „Zu haben in allen Tabak Trafiken!“ — Vermischtes. — Inserate.

Die Pachtzahlungen.

Der Umstand, wonach Jemand einen gewissen Prozentsatz von einer Waare, als Steuer bezahlen soll, von einer Waare, deren Nutzbringung so grundverschieden ist, wie bei den Tabakprodukten, ist schon an und für sich ein Unding. Freilich, man nimmt für gewöhnlich einen Durchschnittsnutzen an, den der Verschleisser dabei in's Verdienen bringt, man sagt einfach, die Durchschnittsprovision ist 8 Prozent und damit erlangt man eine Ziffer, mit der nun gerechnet werden kann. Allein, es dürfte kaum einen ersten Rechner geben, der dies für richtig hält. Denn da wir es mit einer Waare zu thun haben, die 10, 9, 8¹/₂, 7¹/₂, 6, 5 und 4¹/₂ Prozent, je nach der Sorte abwirft, da ferner der Consum dieser oder jener Sorte von der Örtlichkeit abhängt, wo sich der Verschleisser gerade befindet, so kann es sich sehr leicht ereignen, dass ein Verschleisser 9 und 10 Prozent bei seiner Waare gewinnt, der andere hingegen nicht mehr als 5 Prozent.

Dieses Letztere ist noch umso mehr in Betracht zu ziehen, als es gerade jene Gassen und Strassen sind, wo ein besseres Publikum verkehrt und wo der Verschleisser einen geringeren Nutzen an seiner Waare hat. Nun aber, ist ein solcher dadurch doppelt gestraft, indem bekanntlich in solchen Gegenden auch die Mielthe verhältnissmässig hoch ist, woraus logischerweise folgt, dass die Pachtzahlung solcher Trafikanten stets das Doppelte beträgt wie diejenige ihrer Kollegen, die in zahlreich bewohnten, jedoch von einer ärmeren Klasse frequentirten Gegenden sich befinden. Nehmen wir an, eine Trafik in der Inneren Stadt konsumirt jährlich 20.000 Gulden, die vereinnahmt werden durch den Verkauf von Regalitas, Trabucco, die feinen türkischen Tabake, die Havannah-Zigarren etc. etc. Hier könnte höchstens eine Durchschnittsprovision von 6 Prozent angenommen werden. Eine zweite Trafik im VIII. oder IX. Bez. konsumirt ebensoviel. Da aber dort die feine Zigarre schon bei der Hand anfängt, so ist das Verhältniss ein solches, dass dort 8 Prozent leicht angenommen werden können. Nun bezahlt man doch aber bekanntlich nach den Konsum den Pacht, woraus somit folgert, dass der Trafikant des IV., V., sowie des VI und VII. Bezirkes mancher Gassen und Strassen, nicht 1% bezahlt, sondern 3, weil er natürlicherweise um 2% weniger verdient. Diese Thatsache liegt so klar auf der Hand, dass sie keine besondere Erläuterung bedarf, zumal wir, durch die angedeuteten Beispiele, dieselbe theilweise geliefert haben. Käme es darauf an, diese unsere Meinungsabgabe zu prüfen, so würde in dem Augenblicke, wo eine derartige, leicht herstellbare Tabelle zusammengestellt würde, die vollständige Richtigkeit erwiesen sein.

Es fragt sich nun, wie es leicht zu bewerkstelligen wäre, einen solch offenen Irrthum in der Berechnung der Pachtzahlungen richtig zu stellen. Wir haben darauf nur eine Antwort und die besteht darin, dass diese Pachtzahlungen, als den Zeitverhältnissen nicht mehr entsprechend, vollständig abgeschafft werden mögen. Gibt schon das Vorstehende genügenden Stoff, um darüber nachzudenken, in welcher Weise ein grosser Theil der Verschleisser und gerade derjenige auf dessen Geschäftsführung am meisten Gewicht gelegt werden muss, im Nachtheil ist, so ist ausserdem eine ganze Serie von Unannehmlichkeiten für Ämter und Trafikanten verbunden, deren Vorhandensein einem jeden Theil gar bittere Stunden bereitet. Und was dabei herauskommt, das bildet im Grunde genommen für die Tabakregie gar keinen Nutzen, viel eher dünkt es uns, dass hier von einem Schaden die Rede sein kann. Wir glauben kaum, dass die Pachtzahlungen im ganzen Lande mehr als 600.000 Gulden betragen. Nun, und um dieses Pappenstieles wegen muss so viel Arbeit angewendet, so viel Aufsicht ausgeübt, so viel Unrecht geübt werden? Ist es nicht viel einfacher, wenn der Pacht überhaupt aufhört, die Tabakprodukte zum Detailpreise abgegeben und hierfür eine Provision von 7% bezahlt würde? Wir begreifen es faktisch nicht, dass ein solch einfacher Modus, der alle Theile vollständig befriedigt, nicht zur Geltung gelangen kann und dass ein Verfahren besteht, welches einer Steuergattung gleicht, die sie aber nicht ist. Wozu hat die k. u. Tabakregie es denn eigentlich nothwendig, dass sie unter dem Titel einer Steuer, Beträge einhebt, die sie sich doch gleich von vorneherein abziehen kann? Wozu hat sie es nothwendig, dass im Lande 42.000 Steuerträger existiren, die zu ihrer Steuer, auch noch eine andere zählen, die eigentlich nichts anderes ist, als der Minderverdienst?

Und darum, dieses Ach und Weh vieler Tausender Menschen, denen in dem Augenblicke geholfen wäre, wo Titel und Name umgeändert würde, und deshalb so viel Aufhebens mit einer Sache, die man vielleicht noch vortheilhafter für sich, für die Verschleisser aber in jedem Falle bequemer und Jedem gleichmässig belastend, gestalten könnte? Wir wissen nicht, ob das juristische Moment, demzufolge einstens die Pachtzahlungen von Seite der österr. Tabakverwaltung bei uns eingeführt wurde, noch immer besteht. Wir zweifeln daran, dass dies noch der Fall ist und zweifeln schon aus dem Grunde daran, weil bei uns eine Trafiklizenz mit keinerlei Recht auf Zeitdauer verknüpft ist. In Oesterreich besitzt die Tabaktrafik-Lizenz schon aus dem Grunde einen ungleich anderen Werth, als die Kündigung derselben nur in solchen Fällen stattfindet, wenn ein Todesfall vorkommt, oder der Verschleisser gegen die bestehenden Vorschriften handelt. Dort

ist daher die sogenannte „grundherrliche Eigenthumsanerkennung“, derzufolge ein „Pacht“ besteht, am Platze. Was soll er aber bei uns? Hier ist die Trafiklizenz insolange Eigenthum des Besitzers, insolange man dies für angezeigt hält. Hier wird kein Konkurs auf die Errichtung einer Trafik ausgeschrieben, es erhält sie Jedermann, wenn die Örtlichkeit dazu geeignet ist. Mit Rücksicht darauf könnte auch von einer Pachtzahlung kein Rede sein, da Derjenige, welcher sich dazu kontraktlich verpflichtet 100 Gulden jährlich zu bezahlen, unter den gegebenen Verhältnissen im Nachtheil ist, wenn die Finanzdirektion in seiner Nähe eine Trafik errichtet. Streng genommen, müsste, sobald von einem „Pacht“ die Rede ist und von einem „Kontrakt“, den der Verschleisser unterschreibt, dessen Rechte aufrecht erhalten werden.

Doch über all dies zu sprechen, gehört in ein anderes Kapital, hier soll nur gezeigt werden wie ein veralteter Gebrauch so gar wenig in unser heutiges Zeitalter hineinpasst und wie spielend leicht, wie praktisch nach jeder Richtung hin, eine Neuerung am Platze wäre, wie wir sie in Vorschlag bringen.

„Zu haben in allen Tabak-Trafiken!“

Wenn irgend ein spekulativer Schwindler einen Artikel in den Handel bringen will, dessen Massenabsatz nur im Wege der Tabak-Trafiken erfolgen kann, dann braucht er nichts anderes zu thun, als in einigen Blättern, welche vom Publikum gelesen werden, ein Inserat einschalten zu lassen, worin es heisst: „Zu haben in allen Tabak-Trafiken!“ und sein Artikel findet Absatz.

Es läge hieran nichts Merkwürdiges, wenn nicht der eine traurige Umstand vorhanden wäre, wonach in diesem Falle den Trafikanten die Rolle des Hehlers zufallen würde. Denn wie kommt ein Trafikant zu der Ehre, dass irgend ein betrügerischer Fabrikant auf Kosten der Tabakverschleisser Reklame macht Wohl hat der Buchhandel auch diese Methode eingeführt, indem der Herausgeber oder Verleger eines Buches mittelst der Reklame das Publikum darauf aufmerksam macht, dass das Werk in allen Buchhandlungen zu haben ist; allein, ein kleiner Unterschied besteht doch und der liegt darin, dass jeder Buchhändler diese Bücher auf Verlangen in Commission erhält. Er braucht also, selbst in dem Falle, wenn das Buch schon bei ihm fest bestellt ist, dasselbe nicht für feste Rechnung zu kaufen, sondern hat noch immer Zeit, sich innerhalb eines Jahres zu erklären, ob er die Waare behält oder nicht.

Die Fabrikanten von Rauchutensilien, Zigarrenhülsen und -Papieren sind jedoch viel klüger, zumal ihnen mit geringer Ausnahme, ein sehr unpraktische, unbeholfene Branche gegenüber steht, die sich alles gefallen lässt. Da erzeugt einer ein gesundheitsschädliches,

miserables Zigarettenpapier, gibt ihm irgend einen französischen Namen, inserirt diesen Namen in allen Zeitungen und fügt dem Inserate die Bemerkung bei, „Zu haben in allen Trafiken“, worauf sich Hunderte von Trafikanten genöthigt sehen, das Schwindelprodukt rasch einzuführen und dem Herrn Fabrikanten fliehen alsdann die gebratenen Tauben sozusagen in den Mund. Er diktiert die Preise, bestimmt, wie theuer seine Waare verkauft werden soll, gibt diese Waare dem einen zu diesem, dem andern zu jenem Preise, kurz er benimmt sich dem Verschleisser gegenüber derart, als ob auch er ein Monopol besässe, gleich demjenigen des Tabakmonopols. Und derartige lassen sich vernünftige Leute bieten?

Haben denn die Tabakverschleisser gar keinen Sinn für ihre ureigensten Interessen? Sind sie denn nicht selbständig genug, um jeden derartigen Versuch, sie zum Verkaufe eines Artikels zu zwingen, energisch zurückzuweisen? Ist denn der Trafikant der Diener dieser spekulativen Leute, die nichts anderes bezwecken wollen, als durch die Zeitungsreklame auf den Konsumenten derart zu wirken, dass der Trafikant nichts anderes ist, als ein Automat, der den gewünschten Artikel gegen Einwurf eines Geldstückes verabfolgt? Es wäre wahrlich schon an der Zeit, dass die Trafikanten solche unverschämte Zumuthungen mit Entrüstung zurückweisen.

Wer einen Artikel inserirt, ohne seinen eigenen Namen zu nennen, wer somit die Trafikanten zwingen will, einen solchen Artikel auf Lager

zu nehmen, der werde boykottirt. Wir halten es für eine Schmach, wenn sich k. u. Tabakverschleisser dazu hergeben, dass man ohne sie zu befragen, ohne sich um ihre Einwilligung zu kümmern, in ihre Namen Reklame macht, für mitunter solchen Artikeln, die keineswegs es verdienen, dass man sich mit ihnen abmüht, dass man das Publikum damit beschwindelt. Wir könnten eine ganze Serie von Artikeln herzfählen, die nicht den zehnten Theil an Werth besitzen, um welchen sie verkauft werden.

Und das alles soll der Trafikant auf Commando in den Verschleiss bringen, blos aus dem Grunde, weil ein oder der andere Fabrikant das Publikum mittelst Reklame für sich zu gewinnen sucht.

In der That kümmert sich der Fabrikant, ja nicht einmal dessen Agent, um die Kundschaft des Tabakverschleissers. Er rechnet sehr schlaun und leider bisher mit Erfolg, dass der Verschleisser, bei der geringsten Aussicht etwas zu verdienen, ihm selber nachläuft. Anstatt, dass der Verschleisser aufgesucht und mit Kredit überschüttet wird, sucht der Verschleisser ihn auf und trägt bei Bestellung sofort sein Geld hin, als ob er Münzdukaten kaufen würde.

Man vergisst dabei ganz darauf, dass es sich um einen Artikel handelt, der den Fabrikanten 60 und 70 Prozent einträgt und der Fabrikant demnach jede nur erdenkliche Konzession dem Verkäufer seiner Waare zu machen in der Lage ist. „Zu haben in allen Tabaktrafiken!“, diese

Reklambeifügung sei daher für sämtliche Tabakverschleisser eine Mahnung, gerade einen derart angepriesenen Artikel nicht auf Lager zu nehmen. Hoffentlich werden dies nunmehr auch sämtliche Verschleisser beherzigen.

Vermischtes.

Tabak-Industrie Kalender. Unter diesem Titel erschien dieser Tage im Verlage von Schulze & Comp. ein stattliches Bändchen, das all denen, die mit dem Tabak, sei es auf dem Gebiete des Handels oder der Fabrikation, in irgend welche Berührung kommen, willkommen sein dürfte. Verfasst von dem, als Fachschriftsteller vortheilhaft bekannten Redakteur der „Tabak-Zeitung“, Dr. Gustav Lewinstein in Berlin, ist der Inhalt dieses Kalenders derart geschmackvoll zusammengestellt, dass wir ihn als eine anziehende, belehrende Lektüre betrachten können, die Jedem Neues und Interessantes zu erzählen weiss. Nebst dem Kalendarium und praktischerweise beige-bundenen Notizblättern, enthält das Buch aufsätze über: „Die Tabakspflanze“, „Die Tabakkultur und die Behandlung des Tabaks“, „Die Tabakkultur im Deutschen Reich“, „Die Tabakproduktion der Erde“, „Der Tabakhandel“, „Die Zigarrenfabrikation“, „Die Tabakbesteuerung in verschiedenen Staaten“ u. s. w. Feuilletonistische Beiträge, wie: „Meine erste Zigarre“, „Warum rauchen wir?“, wie auch Tabellen über die verschiedenen Münz-, Gewichts-, Stempel-, Fracht- und Postverhältnisse bilden den Schluss des nett ausgestatteten Bändchens, das in allen Buchhandlungen zu haben ist.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai Deutsch-Landsbergben (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat, és pedig úgy kenes-, mint különösen szalon-gyufájokat.

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvédszobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és

Magyar Imperial-gyufa elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arcképeivel díszítve.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergben** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. szám alatt van raktárunk.**

Pojatzi Fl. és Társa

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyáral

DEUTSCH-LANDSBERGBEN Graz mellett.

In den Gross- und Kleintrafiken werden neuestens zumeist verlangt:

Patentirte JUPITER-SPITZE,
Patentirte OLYMP-SPITZE

ferner das weltberühmte echt französische Zigarrettenpapier

„LA COCARDE“

Zu beziehen durch

J. KLASSOHN & COMP. BUDAPEST,
Arany János-utca 20.